

nový clus

Mesačník občanov Veľkého Klíža

číslo 8.

rok 2023

ročník XXVIII.

■ Bol by si niekto ešte pred pár mesiacmi pomyslel, že ponad Klížske Hradište prídu postavy akoby z iného sveta? A predsa!

(obširne o Feste bosoriek vo vnútri čísla) Foto – Peter Maťašeje

Nový čriepok do skladačky histórie Veľkého Klíža

Čo majú spoločné budova rakúskeho parlamentu, budova maďarského parlamentu a Veľký Klíž? Tri na oko nespojitelné miesta, a predsa spojitelné. Odpoveď je prostá: čierny vápenc alebo inak, miestne, klížsky čierny mramor.

(Pokračovanie na str. č. 6)

Marmor | Marble
Klíž, Horná Nitra
(Slowakei | SVK)

■ Určitú hrdosť môžeme získať pri pohľade na dôkaz toho, že náš mramor zdobí rakúsky parlament. Foto – Mgr. Fridrich Valach, PhD

Aktívna účasť a bohaté zastúpenie na Agrokomplexe

Áno, Agrokomplex sa konal aj tento rok, tak ako zakaždým, v strede augusta. Oslava prác poľnohospodárov celého Slovenska ponúkla pohľad na ich dôležitú prácu zo všetkých uhlov. Najnovšie stroje, bez ktorých sa nezaobídu, boli vystavené tradične vonku medzi pavilónmi, v ktorých si návštevníci mohli prezrieť najrôznejšie prístroje a pomôcky pre práce na poli, v záhrade, či v domácnosti. Nechýbali ani rôzne pochutiny, nápoje a koreniny, ktoré výrobcovia ponúkali na ochutnanie i k zakúpeniu. Na svoje si prišli aj milovníci kvetín, stromčekov i kríkov. V pavilóne F sa tento rok prezentovali miestne akčné skupiny z celého Slovenska, ktoré predstavovali každá svoj región v propagačných brožúrach, mapách a tiež mali svojich zástupcov - remeselníkov, malovýrobcov potravín, včelárov... Naša obec je členom Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie, ktoré svojimi výrobkami zastupovali, okrem iných, aj Emília Húdoková a Zuzana Holáková. V pavilóne F sa konali aj vystúpenia folklórnych skupín. Tento rok bol na účasť našich občanov v tejto oblasti mimoriadne bohatý. V piatok 18. augusta pódium zaplnili a divákov rozveselili deti súboru Kostrínček, ktorý vedie Mgr. Zuzana Dolná

■ Speváčky z Chor de Clus na Agrokomplexe v Nitre.

Foto – Ing. A. Stanko

Dvaja synovia

Ježišovo podobstvo o dvoch synoch, ktorých otec žiada, aby šli pracovať do vinohradu, ľahko vzbudí zdanie, že nehovorí nič prevratné. Veď posolstvo je úplne jasné: naše slovo (poslušné „áno“) má byť sprevádzané skutkom. To je také jasné, že nepotrebujeme nejaké Ježišovo poučenie! Veď ak sme aspoň trochu poctiví, sami od seba rozoznávame, kedy sme povedali „áno“, ale potom... „skutek utek“ (ako v prípade druhého syna). Nepotrebujeme Ježišove slová, aby sme rozpoznali svoju polovičatosť.

Žiaľ, situácia nie je tak čiernobiela, ako sa na prvý pohľad môže zdať. A to ani v prípade poslucháčov vtedajších, ani súčasných. Komu Ježiš povedal toto podobstvo? Nie ľuďom, ktorí sa nezaujímajú o Otcovu vôľu, ktorí si žijú podľa svojich priání, bez záujmu o Božie slovo, ale ľuďom, ktorí boli zapálení pre Božiu vec, ktorí sa snažili žiť naplno podľa Božieho zákona. Navyše títo ľudia uskutočnili svoje „áno“ (boli to ľudia „bohatí na dobré skutky!“).

A Kristus oceňuje tento dobrý začiatok, a preto týchto ľudí prirovnáva k druhému synovi, ktorý spočiatku vyslovil svoje „áno“. Vytýka im snáď polovičatosť, dobré úmysly a veľkodušné rozhodnutia... bez skutkov? Nie! Ich chyba je niekde inde. Oni začali dobre (ba veľmi dobre), pretože veľkodušne povedali Bohu „áno“: prijali Boží zákon a žili podľa toho s maximálnym nasadením. Ale potom sa nečakane „zastavili“, odmietli ísť ďalej. Kedy? Keď Boh k nim prehovoril skrze Jána Krstiteľa. Ich neposlušnosť však

(Pokračovanie na str. č. 2)

Blahoželáme

V mesiaci august 2023 oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Mária Kňazeová – 50 rokov

Martin Dudrák – 60 rokov

Jozef Kaplán – 70 rokov

Z najstaršej generácie oslávili svoje narodeniny títo naši spoluobčania:

Ivan Kňaze – 81 rokov

RSDr. Estera Sasková – 81 rokov

Emil Maťašeje – 82 rokov

Mgr. Margita Dzianová – 83 rokov

Emil Kňazeje – 84 rokov

Alžbeta Luciaková – 84 rokov

Mária Dobiašová – 90 rokov

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

.....

Radi vám oznamujeme, že na pôde Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene sa konali obhajoby dizertačných prác doktorandiek. Medzi nimi naša rodáčka - Ing. Hanka Húdoková svoju prácu úspešne obhájila a získala titul PhD. Srdečne blahoželáme a želáme veľa úspechov v práci aj v osobnom živote.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

* NOVORODENCI *

.....

† OPUSTILI NÁS †

Pavol Valuch * 6.2.1963 † 5.8.2023

◀ V našej obci sa dožila významného životného jubilea pani Mária Dobiašová, čo nezostalo bez povšimnutia. Zblahoželat jej prišiel aj starosta Ing. Anton Stanko, ktorý oslávenkyňi venoval darčkový kôš. Za zmienku stojí fakt, že Mária Dobiašová po celý život ťažko pracovala a vychovala osem detí.

Foto – Peter Maťašeje

Dvaja synovia

(Dokončenie zo str. č. 1)

nebola taká „okatá“ ako u toho druhého syna: nevyslovili jasné „nie“. Oni spoznali „otcovu vôľu“, ale ponechali si „neutralitu“, odstup. Neprijali evanjelium ako slovo Boha určené pre nich. A samozrejme sa podľa toho ani nezariadili. A tak sa prejavila ich neposlušnosť.

Protilátkou na túto neposlušnosť je úprimné „tu som“: toto zvolanie vyjadruje ochotu počúvať aj konať. Táto krátka veta je jedna z najjednoduchších, ale Bohu najmilších. Takto odpovedali Abrahám, Mojžiš, Samuel, Izaiáš, Ježiš. Týmto slovom sa človek stavia do Božej prítomnosti, pred Boží pohľad – aby nielen počúval, čo Boh hovorí, ale počuté i uskutočňoval. „Tu som“ – kúzelná veta, nie?

Mgr. Patrik Adam, správca farnosti

Pod'akovanie

Úprimné poďakovanie patrí OZ TU ŽIJEME – HIC VIVO za finančnú pomoc pri obnove kríža pred kaplnkou v Klíži. V dnešnej dobe už málo ľudí je ochotných pomôcť a veriť v Ježiša Krista. Šťastie je radosť, že ju dávate druhému z pocitov, ktoré beriete od nášho Pána. A preto Vám prajem, nech Vás Boh žehná vo všetkom a chráni od ľudí s bezcitnou dušou. Želám Vám veľa zdravia a sily po ďalšie dni Vášho života.

Eva Paliatková s manželom Petrom

SPOMIENKA

Dňa 28. júla 2023 uplynul rok, čo nás vo veku 52 rokov navždy opustil náš brat

Ján Hudok

S láskou spomínajú sestra Jana, bratia Igor a Peter s rodinami.

POĎAKOVANIE

Odchádzam za svetlom,
kdesi v diaľke splynem s ním.

Tým, ktorých milujem,
na cestu posvietim.

Dňa 21. augusta 2023
nás vo veku 78 rokov opustil

Ján Bielich

lesník, ktorý roky mladosti prežil v Ješkovej Vsi. Touto cestou by sme chceli vyjadriť vďaku všetkým, ktorí ho odprevádzali na poslednej ceste do večnosti.

Ďakujeme za modlitby, prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste zmierňovali náš hlboký žal. Osobitne ďakujeme jeho priateľom poľovníkom za rozlúčku na ješkovijskom cintoríne a tiež JUDr. Jozefovi Stankovi za smútočný príhovor na posedení po pohrebe.

Smútiaca rodina

SPOMIENKA

Čas ubieha a nevráti čo vzal,
len láska, úcta a spomienky zostávajú.

V septembri si pripomínáme úmrtia našich drahých rodičov,

3. septembra 1. výročie

čo nás navždy opustila naša matka

Jozefína Bielichová

a 5. septembra 13. výročie od smrti otca

Štefana Bielicha

z Ješkovej Vsi.

Kto ste ich poznali spomínajte s nami.

Smútiaca rodina

SPOMIENKA

Hoci si odišiel a niet ťa medzi nami,
v našich srdciach zostávaš s nami.

Dňa 2. augusta sme si pripomenuli 2. výročie, čo nás vo veku 86 rokov navždy opustil milovaný otec, starý otec a prastárky

Adolf Medo

S láskou spomína celá rodina.

SPOMIENKA

Dňa 22. augusta sme si tichou spomienkou pripomenuli smutné 7. výročie, čo nás vo veku 77 rokov navždy opustil milovaný manžel, otec, starý a prastárky otec

Vendelín Bielich

S láskou spomína manželka a deti s rodinami.

Udalosti, Postrehy a Novinky slovom a obrazom v skratke

○ V prvý augustový deň, v utorok, sme v našej najvýznamnejšej historickej pamiatke registrovali vzácnu návštevu. Románsky kostol sv. Michala Archanjela navštívili Ing. Arch. Martin Bóna, PhD. historik architektúry a Mgr. et Mgr. Mojmír Choma dendrochronológ. Odobrali 3 vzorky dreva, ktoré prejdú dendrochronologickým výskumom. Veríme, že vzorky budú kompatibilné s databázou a dozvieme sa ich vek. Tým zároveň teda aj niečo viac o detailoch týkajúcich sa predmetnej historickej stavby.

○ Pred 40 rokmi obnovoval kríž pred kaplnkou Božského srdca v časti obce Klíž Peter Kňaze (Beleje). V polovici augusta sa na jeho obnovu a renováciu podujalo OZ Tu žijeme. Písmo na zákazku obnovil pán Tomáš Fáber z Kamenárstva ORTH. Zvyšok bol už v režii Občianskeho združenia. Práce boli začaté 15. augusta. Náterom - prostriedkom na lesk, celú renováciu ukončili 22. augusta.

Informácie zozbieral, napísal a zostavil Peter Maťašeje

Kultúra nie je len slovo

Ak ste sa niekedy zamýšľali nad tým, čo sa dá považovať za kultúru jednotlivca a zároveň celého národa, odpoveď je možno zložitejšia, ako by sa mohlo na prvý pohľad zdať. Výraz „byť kultúrnym“ v sebe nesie mnohé odtienky výchovy, správania sa, spôsobu komunikácie, využívania nadobudnutých vedomostí z oblasti umenia, či odporovaním reakcií na každodenné situácie. Sami dobre vieme, že sa dobre cítime v spoločnosti ľudí, ktorí okolo seba radšej vnímajú pozitívne veci, majú bohatý vnútorný svet a nezameriavajú sa na krivdy, nespravodlivý osud či vinia zo svojich trápení a neúspechov nedostatok príležitostí, pretože kultúrnosť človeka sa prejaví i pohľadom na svet, ktorý ho obklopuje.

Ved' každý všedný deň môže byť sviatkom, ak si v ňom nájdeme zopár chvíľ napríklad pre dobrú knihu, kvalitný film, divadelné predstavenie, či návštevu galérie.

Ak by sme chceli kultúrnosť v rodine prezentovať originálom známeho maliara alebo moderným nábytkom, bolo by to primálo. Ved' žiť kultúrne, to neznamená iba obklopiť sa pekným prostredím.

Či už žijeme v meste, kde máme všetko po ruke, či na dedine, kde sa nám kultúry dostáva pomenej, naučme sa aspoň z času na čas premeniť si chvíle všedné na sviatočné.

Každý z nás má svoje predstavy o vlastnej kultúrnej úrovni. Tieto predstavy môžu byť reálne, no i skreslené. Dôležité je, aké kritériá sme si zvolili.

Kultúra je nevyhnutnou súčasťou nášho životného štýlu. Boli časy, keď sa ľudia v pošte tváre loptili do vísky do mrku na poli. A dnes? Večer čo večer si sadajú do kresiel v divadlách, koncertoch či doma k televíznej obrazovke.

Načo sú nám teda umenie a kultúra? Na to, aby sme do svojich rúk uchopili krásu bytia, aby sme si uvedomili, že nie iba hmotné statky nás robia šťastnými a že človek cez vnímanie umenia a kultúry môže do svojho života vniesť viac citu a lásky.

Anna Kňazeová

Zábava pre všetkých

Spoločensky vyžiť sa 20. augusta vybrali členovia Klubu dôchodcov. Mierne sklamanie zo zmeny hudobnej skupiny na Ľubianke sa rýchlo vytratilo po prvých piesňach skupiny Baróni. Niektorí si odtancovali takmer všetky piesne, iní menej a ďalší iba počúvali. Každý podľa svojich možností a schopností, avšak spokojní odchádzali všetci. Irena Bujnová

○ Slovenská televízia dáva počas letných mesiacov vo svojom hlavnom večernom spravodajstve priestor na predstavenie všetkých okresov Slovenska. Jednotliví redaktori sa snažia z každého okresu vybrať nejakú pozoruhodnosť, zaujímavých ľudí, alebo dôležité a významné historické pamiatky. V sobotu 12. augusta sme spozorneli. Bola odvysielaná reportáž *Deň v okrese Partizánske*. Už jej úvodné sekundy nás mimoriadne potešili. Na spoznávanie okresu bola obrazová upútavka s našou najvýznamnejšou historickou pamiatkou (viď foto).

!!!!!! Do pozornosti !!!!!

- občanom, ktorí majú záujem o knižku Jozefa Gajdoša *Počiatky benediktínov v Európe a na Slovensku*, že uvedenú publikáciu si môžu zakúpiť na Obecnom úrade Veľký Klíž. Cena je 15,00€.

- Zákon č. 364/2004 zb. o vodách v paragrafe 36 hovorí: Ten, kto akumuluje odpadové vody v žumpke, je povinný zabezpečiť ich zneškodňovanie odvozom do čistiarnie odpadových vôd (OV) a na výzvu obce, alebo orgánu štátnej vodnej správy predložiť doklady o odvoze OV najviac za posledné dva roky. Odvoz OV môže vykonávať len prevádzkovateľ verejnej kanalizácie, obec alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu. Ten, kto vykonáva odvoz OV, je povinný vydať doklad o odvoze tomu, kto o odvoz požiadal; doklad musí obsahovať meno, priezvisko a adresu toho, komu bol odvoz OV vykonaný, dátum odvozu, miesto umiestnenia žumpy, množstvo vyvezených OV, názov osoby, ktorá odvoz OV vykonala a adresu čistiarnie OV.

Upozorňujeme občanov, že obec bude využívať zákonnú možnosť kontroly vývozu OV.

Ocú

Fest bosoriek – mega úspešné podujatie u nás

Tešili sme sa už niekoľko týždňov dopredu. Ohlásené podujatie na piatok 11. augusta lákalo veľa ľudí. Mnohí sa pýtali, kde, ako, čo... Naším bosorkám, teda mladým ženám a dievčatám, však na reči nezostal čas. Takmer celé letné prázdniny chystali podujatie, niektorí, čo už chcú byť viac svetoví hovoria event, ktorý nazvali **Fest Bosoriek**. Miesto konania – Veľký Klíž, časť Klížske Hradište.

Spolu s desiatkami, či skôr stovkami ľudí som prichádzal na upravenú trávnatú plochu, po pravej strane cesty vedúcej do poľí nad Klížskym Hradištom. Oddávna to tu ľudia volali Bečiny. Na to si však sotva niekto spomenul. Mladí to vedieť ani nemohli, a ani staršie ročníky už tento názov nepoužívajú. V ten deň bol tento obrovský priestor jednoducho vyčlenený na niečo veľké, jedinečné, také, čo u nás ešte nebolo. Prejdúc popod štylizovanú bránu som najskôr vstrebával úvodné prekvapenie. Z návštevnosti. Zaplnené parkovisko „na letisku“ už dávalo tušiť, že sa priestor postupne zaplňa.

Na podujatie – a to je prosím dosť pozoruhodné – bol vypravený aj špeciálny výletný vláčik z Topoľčian plný ľudí. Na cestu k nám určite nezabudnú. Možno aj preto, že im ju spestrila Ivana Paučeková v úlohe sprievodkyne v bosoráckom kostýme. Jej zábavný program s veštením sa musel výletníkom z mesta páčiť.

No a v centre diania? Ľudí a ľudí. Veľa domácich a množstvo návštevníkov. Zovšadiaľ. Predierajúc sa davom, aby som zistil a videl, ako je to všetko zorganizované, natrafil som na postavičky patriace do tohto priestoru. Väčšie, či menšie bosorky a bosorčatá a im podobné bytosti. Od nás, zo susedných obcí, ale aj celkom neznámych, z ďaleka. Mali aj metly. Ako sa ale ku nám dostali som nepátral. Rýchlo som schytil foťák a snažil sa ich zachytiť čo najviac. Zaujímavé bolo, že žiadna z týchto postáv sa foteniu nebránila. To fotografistu poteší a tak som sa ďalej predieral čoraz hustejším davom.

Nečakane pestrá ponuka

Naozaj. Návštevníci, ktorí pravdaže prišli predovšetkým na koncert očakávanej populárnej slovenskej skupiny a na Fest bosoriek mali pred sebou bohatú ponuku sprievodných podujatí, ponúk a možností na zábavu. Deti sa tešili skákaciu hradu, maľovaniu na tvár a trebárs na program, ktorý im ponúkali animátorky. Záujem vzbudil Bosorácky Funny fotobox. Povedľa umiestnené obrie muchotrávky mohli byť pohnútkou pre deti, ako sa s nimi zahrať. Najzaujímavejší bol bosorácky obchodík. Tu bola ponuka suvenírov a podobných

záležitostí taká pestrá a originálna, že som sa prišiel pozrieť aj zo tri krát. Inštalovaná bola aj originálna výstava v exteriéri. Pri fotení v tomto sektore sa ma návštevnícky spytovali, kto a odkiaľ je maliarka týchto obrazov. Rád som im vysvetlil, že je to Mgr. Nadežda Lojek, domáca, naša výtvarníčka, a zároveň jedna z hlavných organizátoriek podujatia, na ktoré k nám zavítali. Prehliadku nádherných originálnych diel podchvilou spetroval mladý muž hrajúci na nezvyčajnom nástroji, handpane, ezoterickú hudbu. Hneď povedľa výstavy si prišli na svoje milovníci a obdivovatelia veteránov. V jednom zo stanov sa tetovalo hennou a zlatou. Zasúťažili si mohli aj dospelí (lyžovanie na tráve a podobne). Svoje originálne rezbárske výrobky ponúkali rezbári Marián Dobiaš aj mladý David Bielich.

Osobitnou kapitolou bol stravovací priestor. Dbalo sa na pitný režim, v ponuke boli bosorácke polievky, hamburgery a iné špeciality. Predávali sa pukance, ale aj ovocné štavičky. Na osvieženie tu bola Kávačka z autíčka. Davy ľudí spôsobovali dlhšie čakanie v radách, to však všetci zaiste chápali, keďže počet návštevníkov neustále pribúdala. Už aj cesty a vedľajšie uličky Klížskeho Hradišťa prestávali zvládať ten nápor. Ale zvládlo sa to!

Všetky oči na pódium!

Akokoľvek bola ponuka všetkého pestrá a bohatá, zraky všetkých sa postupne upierali na pódium umiestnené v dolnom ľavom rohu obrovského priestoru. Najskôr sa na ňom predstavila mladá rocková/cover/party kapela z Prievidze **Florabelle**. Mladí hudobníci hrali dobre a boli výborným predskokanom hlavného hosta večera. K svojej hudobnej produkcii sa dostal aj ďalší z hostí. Bol ním Radiogroove Dj Set. Ešte skôr ako skupina Heľenine oči začala svoj dlho očakávaný koncert širokému davu, ktorý sa odhaduje na 5 – 7 tisíc ľudí (!!!) sa predstavili

bosorky. Ved' vďaka nim, zdôrazňujem, len a vďaka nim, sa to tu celé dialo. Odznali výzvy na spoločné foto všetkých prítomných kostýmových účastníkov. Teda všetkých bosoriek a im podobným éterickým postavám. Nasledovalo vystúpenie našich dievčat a mladých žien premenených v ten večer na úžasné postavy z ríše tajomna a predstáv. Našich bosoriek. Predviedli jednu zo svojich novších tanečných choreografií.

Nasledoval najočakávanejší moment večera, či vlastne celého podujatia. Na pódium prišla kapela **Heľenine oči**. Predviedla skutočnú a originálnu show. Lúbivé skladby sprevádzané svetelnou technikou rozohnili, roztancovali, možno rozospievali prítomných

návštevníkov. A možno aj tých tam dole, v dedine. Ved' to bol uragán zábavy, dobrej energie a jednoznačne nádherný veľký hudobný zážitok. V neskorých večerných, či skôr nočných hodinách sa pokračovalo pri produkcii už spomínaného Radiogroove Dj Set ktorého vystriedal domáci DJ Peter Dobiaš.

Veľký rešpekt, úcta a pochvala

Organizácia podujatia takéhoto rozsahu si vyžiadala nepochybne veľké úsilie, veľa voľného času museli obetovať všetci, ktorí sa na tomto podieľali. Z prostredia organizátoriek prišlo vyjadrenie, ktoré hovorí za všetko: „*Nápady prichádzali postupne z viacerých smerov a všetko to bolo o spoločnej práci, denodennej komunikácii, vzájomnej výpomoci a hlavne rešpektovaní sa navzájom. Prejavil sa tu silný moment, ktorý bol pri organizovaní kľúčový. Timovosť všetkých.*“

A tí všetci si zaslúžia veľké poďakovanie. Pripravili podujatie, aké vo Veľkom Klíži ešte nebolo. A to nielen obsahom, ale i účasťou. A zvládli to na jednotku, hoci to robili po prvý krát. Pomohli sponzori, mnohí obetaví spoluobčania. No všetko predovšetkým záviselo od mladých žien a dievčat, od našich, teraz už na celom Slovensku populárnych klížskych bosoriek. Jedným z tých, ktorý im pomohol najviac bol Peter Dobiaš, ktorý všetko zmanažoval.

Ohlasy a reklama pre celú klížsku dolinu

Už pri schádzaní do dediny bolo počuť prvé nadšené ohlasy. Pozitívne reakcie dostávali nielen bosorky a všetci organizátori. Aj nám ostatným, čo sme tam boli, či lepšie žijeme tu, pod chotenovskou rozhladňou, sa dobre počúvali a počúvajú slová... „tam u vás to bolo výborné“, ... „bolo to skvelo zorganizované“... „niečo jedinečné“... Nuž pozitívna, kvalitná a dlhodobá zapamätateľná bude reklama, ktorú nám toto podujatie prinieslo. Preto znovu a ešte raz, snáď aj za vás, milí čitatelia, dovoľte mi sňať klobúk z hlavy a s úctou vyjadriť všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom o úspešný priebeh Festu bosoriek zaslúžili vysloviť jedno veľké Ďakujeme!

Text a foto - Peter Maťašeje

■ V popredí davu domáce – naše bosorky. Inak aj vynikajúce a schopné organizátorky, vďaka ktorým sme zažili neskutočné a nezabudnuteľné podujatie.

Pod'akovanie

Na sociálnych sieťach sme sa už poďakovali družstevníkom, sponzorom, firmám, dobrovoľníkom, animátorom, poľovníkom, hasičom, motorkárom, živnostníkom, avšak pokladáme za dôležité poďakovať zvlášť našim rodinným príslušníkom, manželom, partnerom, kamarátom, pretože sú pre nás nenahraditeľní. Ďakujeme **Petrovi Dobiašovi, Jozefovi a Robovi Paučekovým, Marošovi a Anne Dobiašovým, Jozefovi Jankovičovi, Mariánovi a Filipovi Tomanovým, Róbertovi Hrmovi, Petrovi Lojekovi, Pavlovi Saskovi, Vladimírovi Gašparovýchovi, Janke Spišákovej, Monike Chrenkovej, Jurajovi Kopálovi, Pavlovi Bujnovi, Pavlovi Bujnovi ml., Martinovi Henesovi, Zuzane a Máriovi Dolným a Zuzane Holákovej.** Taktiež veríme v zhovievavosť obyvateľov Veľkého Klíža a uvedomujeme si, že nie všetci obľubujú festivaly.

OZ Bosorky z Veľkého Klíža

ZÁUJEM O NAŠU OBEC TEŠÍ

Naša obec, čo do počtu obyvateľov patrí medzi tie malé obce (do 1000 obyvateľov), no čo do kultúrneho, spoločenského či športového diania sa v pomyselnom hodnotení radí medzi tie aktívne. To nie je iba môj názor, takéto postrehy počúvame aj od našich rodákov, návštevníkov ale aj od samotných spoluobčanov. Áno, všetko sa dá spochybniť, okomentovať, skritizovať. Každý má právo na názor, na jeho slušné a objektívne stanovisko. Áno, každá akcia, činnosť aj návrh s myšlienkami sa dá vylepšiť.

Naša obec si získava priestor pre širší okruh návštevníkov pravidelných aj náhodných. Ba dokonca rôzne naše aktívne skupiny nadväzujú formálne aj neformálne družby, spoluprácu. Spoluprácu a činnosti k obohateniu sa navzájom, k spríjemneniu si spoločných chvíľ, k nadviazaniu kontaktov a priateľstiev a v niektorých oblastiach aj k získaniu odborných – profesionálnych stanovísk! Jedno príslovie vraví: „Múdri sa učia na chybách iných, hlúpi na vlastných!“ Áno, je to prirodzené, veď tak to robíme v živote asi viacerí. A odovzdať si navzájom získané skúsenosti, poznatky, informácie by malo byť rovnako prirodzené. A pri tomto prirodzenom odovzdávaní chce byť nápomocné aj vedenie obce – zamestnanci, poslanci aj starosta. Nemôže sa nikto diviť, že starosta neprivíta, či nepozdraví toho ktorého významného návštevníka obce alebo skupinu, keď o tom nevie, keď sa to dozvie dodatočne z novín alebo iného média! A v niektorých prípadoch sa dokonca môže jednať alebo jedná o akciu či situáciu, v ktorých je obec priamo zainteresovaná. (Dáva vyjadrenia, stanoviská, inventár, priestory, energie a iné...).

Nech je to akokoľvek. Rozhodujúcim a jednoznačne hlavným faktorom je, alebo lepšie, malo by byť, rozvoj, napredovanie obce a snahy o robenie jej dobrého mena. Vo všetkých oblastiach.

Ing. Anton Stanko

Rozprávanie o Ugande

Poslednú augustovú nedeľu sme my, tu u nás, mali neobyčajnú možnosť spoznať život v jednej východoafrickej krajine. Ing. Marek Stanko zorganizoval po polročnom pobyte v Ugande prezentáciu. Pôsobil tam ako dobrovoľník Slovenskej Katolíckej charity. Na kávu a popoludňajšie stretnutie s ním pozýval aj správca našej farnosti Mgr. Patrik Adam. Niečo vyše šesťdesiatka prítomných si najskôr mohla pozrieť prekvapivo pestrú ponuku suvenírov z Ugandy. Zakúpením si nielen okrášlili svoje príbytky, ale zároveň podporili aktivity SKCH. Prezentácia fotografií a hlavne pútavé rozprávanie Mareka trvalo celú hodinu. Následne dal ešte priestor na otázky, čo viacerí z prítomných aj využili. Marek je rodený rozprávač, vedel všetko, čo zažil zaujímavo opísať, pridal aj niečo zo svojho povestného humoru. Preto bolo toto popoludnie také osobité, vzácne a neopakovateľné. Marek ďakujeme!

Text a foto Peter Maťašeje

Nový čriepok do skladačky histórie Veľkého Klíža

(Dokončenie zo str. č. 1)

Ako sme na to prišli? Pri vytváraní informačných tabúl OZ TU ŽIJEME – HIC VIVO ku rozhľadni Chotenovec sme si povedali, že pripravíme 4 tabule. 3 sú už nejaký ten čas na svojich miestach a podklady ku štvrtej, na ktorej by sme chceli informovať aj o klížskom čiernom „mramore“, sme stále overovali. Mnohí isto z rozprávania svojich predkov viete, že miestne kameňolomy boli veľmi aktívne. Dôkaz toho, čo bolo v kameňolome vyťažené vidíme napríklad i v našom farskom kostole. Z rovnakých zdrojov vieme, že v kameňolomoch mali pracovať aj vojnoví zajatci po svetových vojnách a ťažbu mali organizovať Taliani. A práve zo spomienok na nášho starého otca Antona Bujnu sme si pamätali, že čierny vápenec mal byť použitý okrem našich kostolov (vo farskom vnútorná výzdoba a kostol sv. Michala Archanjela má z neho múry) a zaiste viacerých po bližšom či vzdialenejšom okolí, tiež pri stavbe budovy maďarského parlamentu. A tak sme sa rozhodli skúsiť túto informáciu overiť a nájsť aj nejaký písomný zdroj, či iný relevantný dôkaz o týchto tvrdeniach. Najprv sme to skúsili u našich občanov. Aj oni z rozprávania vedeli o tejto skutočnosti, avšak stále chýbal vierohodný zdroj. Z hľadania informácií sa stala akcia „Hľadá celá rodina“, nakoľko sme sa obrátili aj na našu sesternicu Tatianu Szabóovú a bratranca Fridricha Valacha. Žiaľ, hľadanie v dostupných zdrojoch v maďarčine či overovanie faktov o čiernom „mramore“ u geológov nepriniesli žiadne potvrdenie našich domnienok. Avšak prišlo leto a s ním čas dovoleníek. Aké bolo naše prekvapenie, keď sme od Fridricha dostali fotografiu z Naturhistorischesmuseum vo Viedni. Čierny vápenec z Veľkého Klíža vo vitríne s ďalšími inými kameňmi, ktoré boli použité pri stavbe budovy rakúskeho parlamentu.

Už toto bol pre nás dostatočný dôkaz, že to neboli len rozprávky starých rodičov, že klížsky čierny „mramor“ sa dostal do budovy parlamentu, ale je to naozaj skutočnosť, na ktorú môžeme byť hrdí. Čo tam po tom, že z budovy budapeštianskeho parlamentu sa stala budova viedenského parlamentu. Ved' možno sme si to zle zapamätali my, alebo možno to poplietli už naši predkovia. Radosť z tohto poznania bola veľká, a tak už onedlho prišiel nápad napísať priamo do múzea, či nemajú bližšie informácie o použití kameňa v parlamente. Napínať Vás nebudem, zatiaľ sa nám túto informáciu nepodarilo získať. Avšak podarilo sa niečo iné, pre nás úžasné! Okrem prekvapenia z neskutočnej ochoty a rýchlosti komunikácie s pracovníkmi múzea (hneď v deň ako sme kontaktovali múzeum odpísala pani zo všeobecných kontaktov a na ďalší deň prišla odpoveď priamo od kurátorky mineralogického oddelenia) a my sme so zatajeným dychom čítali ďalšie informácie. Vzorka čierneho vápenca z Klíža sa k nim do múzea dostala v roku 1880. Miesto nálezu bolo označené ako „Kolos, Ungarn“ (Klíž, Maďarsko)

1896 *Febl. XX.*

Ungarische Kalksteine (Marmore)

verwendet zur Decorierung im Inneren des Ungar. Parlaments-Bau. Von Herr. geschliffen, Geschenk des Bau- und Hütten-Ministers Kaiserlich. Hofrath. Werts 18 1/2 Kr.

			1/2	2
5486	Gelber Kalkstein (Tona) von Schloss, Baranov	1	2	-
5487	Rotter Kalkstein	1	2	-
5488	Graue, zerse und gelblich braungelbter Kalkstein, daher	1	2	-
5489	Chamoisfarber Kalkstein von Gyúd, Baran. Com.	1	2	-
5490	Wahler gelblich grauer Kalkstein daher	1	2	-
5491	Rosa farber, weissgelbter Kalkstein von Vas Köb im Bihar. Com.	1	2	-
5492	Rotter Kalkstein (Lias) von Rögke in Gran. Com.	1	2	-
5493	Schwarzer, weissgelbter Kalkstein (untere Trias) von Kolos Hradistye in Theres. C.	1	2	-
5494	Weisser Kristallinischer Kalk von Karansebes (Kraus - Töröcske Comit.)	1	2	-

■ Jedna z historických listín – dokumentov - ktoré potvrdzujú, že mramor bol do Budapešti dovezený od nás.

a dovozca bol pán Francini. Touto informáciou sme dostali potvrdené, že kameňolomy vo Veľkom Klíži naozaj viedli Taliani. Ako okrajovú informáciu nám pani Pittarello, kurátorka, poslala aj kópiu zápisu, z ktorého sa dozvedáme, že majú ešte jednu vzorku kameňa z roku 1896 z „Kolos Hradistye“ (Klížske Hradište). Avšak tento kameň sa nepoužil na stavbu budovy rakúskeho parlamentu. Bol použitý na stavbu budovy maďarského parlamentu, konkrétne na vnútorné dekorácie. Z informácie, ktorú nám pani Pittarello posunula len tak mimochodom, máme obrovskú radosť. Historické fakty posúvané ústnym podaním z generácie na generáciu sme nepomotali my ani oni. Domnievame sa, že informácia o použití kameňa na budapeštianskom parlamente ostala v pamäti ľudí jednoducho preto, lebo to bolo neskôr a teda prekryla informáciu o použití kameňa aj na stavbe rakúskeho parlamentu.

■ Pohľad na vitrínu vzoriek nerastov použitých na stavbu parlamentu vo Viedni.
Foto - Mgr. Fridrich Valach, PhD.

Pre zaujímavosť uvádzame pár základných informácií o obidvoch budovách.

Budova rakúskeho parlamentu sa stavala v rokoch 1874 – 1883. Je preto namieste zamyslenie sa, prečo sa vlastne budova volá budova rakúskeho parlamentu, keďže v roku 1867 po rakúsko – uhorskom vyrovnaní to bolo už Rakúsko – Uhorsko. V roku 1861 vytvoril rakúsky zákonodarný zbor februárový patent zvaný Cisárska rada. Chceli preň postaviť budovu. Tú aj postavili – budovu rakúskeho parlamentu. Jednalo sa o zákonodarný orgán rakúskej časti Rakúsko – Uhorska, ktorý oficiálne pomenovali Reichsratsgebäude (budova cisárskej rady). Mimochodom, ulica za budovou rakúskeho parlamentu sa dodnes volá Reichsratsstrasse. Od začiatku sa však pre pomenovanie tejto budovy používalo aj slovo parlament.

Tak ako si rakúska časť Rakúsko – Uhorska postavila svoj parlament, urobila aj uhorská časť. Svoj parlament, v maďarčine Országház, v preklade krajinský dom alebo zemský snem, začali stavať v roku 1885 a dokončili v roku 1904 v Budapešti. Na jeho výstavbu použili domáce zdroje z uhorskej časti krajiny. Ako prišli na kameň u nás sa asi nedozvieme. Môžeme sa iba domnievať, že sa im zapáčil na budove rakúskeho parlamentu, a tak sa rozhodli, že ho použijú i v Budapešti. Alebo možno talianske vedenie kameňolomov malo veľmi dobré politické kontakty.

Veríme, že naše zistenia potešia čitateľov Nového Clusu a obohatia písomne zdokumentovanú históriu našej obce. Myslíme si, že teraz môžeme s hrdosťou túto informáciu posunúť i na pripravovaný informačný panel a zaujme nielen miestnych, ale i cudzích návštevníkov našej obce.

Mgr. Zuzana Dolná a Mgr. Fridrich Valach, PhD.

Aktívna účasť a bohaté zastúpenie na Agrokomplexe

(Dokončenie zo str. č. 1)

a sú v ňom aj deti našej obce. Úspešne sa predstavili pásmom **Detská svadba**.

Sobota 19. augusta bola pre obe naše spevácke skupiny (ženskú aj mužskú) mimoriadnou. Prostredníctvom MAS Stredné Ponitrie dostali priestor vystúpiť v uvedený

zastavili pri našich „Gazdoch“, ktorí počas takmer všetkých výstavných dní prezentovali ukážku mlátenia snopov obilia na mláťačke a my sme využili príležitosť stretnúť sa so skupinou nadšencov z našej obce, ktorí na veľmi starej mláťačke predvádzali, ako

dusnom a hustým davom návštevníkov do pavilónu „F“.

Návrat ku koreňom aj na pódiu

Cestou sme si my, speváčky, prespievali zopár piesní, čo vyvolalo záujem okoloidúcich. Potom bolo pódium na polhodinku naše. Na úvod moderátorka vyspovedala Mgr. Máriu Zajacovú, ktorá hovorila o našich krojoch, o piesňach, ktoré máme v repertoári. Vystúpenie sme začali piesňami z Klížia

deň na tohtoročnom Agrokomplexe. Dopravu autobusom do Nitry a späť zabezpečil starosta obce. Zhostil sa aj úlohy sprievodcu. Hoci nám organizátori sľúbili parkovanie neďaleko pavilónu, v ktorom sa vystupovalo, usporiadatelia dopravy nás poslali parkovať až pri Skanzen Slovenskej dediny. A to je doslova druhá strana výstavniska.

Ukážka mlátenia obilia pre celé Slovensko

No ako sa hovorí, všetko zlé je na niečo dobré. Neďaleko parkoviska sme sa všetci

kedyś prebiehala mlatba obilia. Ukážku natočila aj verejnoprávna televízia a videli sme ju my ale aj diváci celého Slovenska vo večernom vysielaní Správ RTVS a potom aj vo Farmárskej revue. Aktérmi boli Vladimír Bielich, Pavol Toma, Ján Maťašeje, Kristián Gál, Jozefína Bujnová a na mikrofón ukážku mlatby popísal Marián Hlavačka z Ješkovej Vsi. Tohtoročné heslo *Návrat ku koreňom* dokonale naplnili. Po krátkej debате a spoločnej fotografii sme sa preplietli veľkým

a našej doliny, po nich nasledovali žartovné piesne, ktoré sa divákovi tiež páčili. Neskôr popoludní sa svojím pásmom piesní úspešne predstavili aj Klížania. Pri vystúpeniach sme si navzájom fandili.

Môžem s istotou skonštatovať, že všetci naši účinkujúci urobili dobré meno MAS Stredné Ponitrie a vynikajúco reprezentovali obec Veľký Klíž. Priamo v Nitre a potom následne dvakrát aj na obrazovkách Slovenskej televízie.

Ing. Zuzana Holáková

Úpravy a opravy v obci v uplynulom mesiaci

■ Naše poďakovanie patrí Viliamovi Burianekovi, ktorý bez nároku na odmenu zabezpečil opravu jednej časti zábradlia na moste pri vstupe do objektu bývalého JRD v Klíži.

Foto – Peter Maťašeje

■ V časti obce Kračiny obec zabezpečila opravu cestnej komunikácie.

Foto – Peter Maťašeje

FUTBAL

Začiatok augusta znamenal pre fanúšikov najpopulárnejšej kolektívnej hry opätovný návrat ku sledovaniu súťažných zápasov. Naši futbalisti nový súťažný ročník – sezónu 2023/2024 - hrajú, tak ako predošlé sezóny, VIII. ligu B. Oblastného futbalového zväzu Prievdza.

6. augusta 1. kolo

OŠK Veľký Klíž - OFK Klátova Nová Ves 1 : 3 (1 : 2)

gól OŠK - Ján Kučera (11 m.)

Zostava OŠK: František Meluš - Juraj Chrenko, Marek Cvik, Patrik Bielich, Jozef Bielich, Ján Kučera, Tomáš Bielich, Jozef Jankovič, Juraj Šimon, Štefan Kučera, Milan Vaňo
Striedali: Peter Dobias, Marek Marko, Martin Stanko, Juraj Bielich

Začiatok novej sezóny nám ani nemohol priniesť iného súpera ako rovno susednú obec v rámci derby. Zápas zvýšil mierny záujem verejnosti aj účasťou internetovej televízie INÁ LIGA. Aj keď počasie celý týždeň neprialo futbalu, niekoľko desiatok fanúšikov si aj tak nenechalo ujsť tento zápas. Mokrému ihrisku sa viac dokázali prispôbiť hostia, ktorí šli v 16. minúte do vedenia zásluhou Zajíca. O desať minút bolo 0:2, keď sa z priameho kopu presadil Jakubík. Aj keď do prestávky Ján Kučera z penalty znížil, z našej strany to bolo gólovo všetko. Vytvorili sme si síce niekoľko šancí, žiadna z nich však už v bráne Rendla neskončila. Skóre stretnutia uzavrel

v závere druhým gólom Jakubík. Novú sezónu sme teda začali prehrou.

13. augusta 2. kolo

FK Šimonovany - OŠK Veľký Klíž 9 : 1 (4 : 0)
gól OŠK - Martin Stanko

Zostava OŠK: František Meluš - Vladimír Turček, Juraj Chrenko, Marek Cvik, Vladimír Maťašeje, Jozef Bielich, Ján Kučera, Peter Pavlíček, Martin Stanko, Jozef Jankovič, Milan Vaňo
Striedali: Pavol Duša, Juraj Bielich
K tomuto zápasu sa aj ťažko hľadajú slová na hodnotenie, pretože od prvej minúty to bol z našej strany zlý výkon. Už v 6. minúte sme prehrávali o dva góly, čo ešte viac nalomilo našu psychiku. Hrdinom zápasu bol Juraj Čangel, ktorý strelil 6 gólov. Jediný náš presný zásah zaznamenal v závere zo štandardnej situácie Martin Stanko. Tento výsledok a najmä výkon treba rýchlo hodiť za hlavu, pozerať sa už na ďalšieho súpera a pokúsiť sa odčiniť zahanbujúcu prehru.

20. augusta 3. kolo

OŠK Veľký Klíž - TJ Biskupice 10 : 0 (6 : 0)
góly OŠK - Martin Stanko 4, Jozef Bielich 2, Juraj Bielich 2, Ján Kučera, Jozef Jankovič.

Zostava OŠK: Adrián Michal - Patrik Gáher, Vladimír Maťašeje, Jozef Bielich, Ján Kučera, Patrik Bielich, Peter Pavlíček, Martin Stanko, Jozef Jankovič, Pavol Duša, Juraj Bielich
Striedali: Vladimír Turček, Marek Stanko, Tomáš Bielich

Hneď od úvodu sa určilo dianie zápasu, keď sme v 5. minúte viedli o dva góly. Hoci sme tesne pred zápasom mali problém so zostavou, hostia prišli iba s 11 hráčmi. Dokonca od 20. minúty dohrávali iba v desiatich, keď jeden z hráčov musel odstúpiť, čo sa ukázalo

aj na priebehu celého stretnutia. Prevaha o jedného hráča sa postupne prejavovala a vďaka niekoľkým pekným akciám skóre zápasu narastalo. Do kabín sa šlo za stavu 6 : 0. Začiatok druhého polčasu domáci OŠK trochu zvolnil, ale opäť sme vďaka odovzdanému súperovi navýšili skóre na konečných 10:0. Najaktívnejší strelec bol Martin Stanko, ktorý vsietil 4 góly, po dva presné zásahy pridali Jozef a Juraj Bielichovci, jeden gól si pripísali Ján Kučera a Jozef Jankovič. Týmto zápasom sme čiastočne napravili výbuch v minulom kole v Šimonovanoch.

26. augusta 4. kolo

OFK Malé Kršteňany - FC Cukríkovo - OŠK Veľký Klíž 4 : 0 (4 : 0)

Zostava OŠK: František Meluš - Patrik Gáher, Juraj Chrenko, Vladimír Maťašeje, Jozef Bielich, Ján Kučera, Peter Pavlíček, Martin Stanko, Patrik Bielich, Juraj Bielich, Juraj Matkovčík
Striedali: Marek Stanko, Urban Uhlár
Už v 3. minúte sme mohli ísť do vedenia, Jozef Bielich síce prekonal domáceho brankára, ale loptu odkopol jeden z obrancov. Z ďalšej našej čistej šance sme opäť neskórovali a povestné «nedáš - dostaneš» sa ukázalo v priamom prenose. Domáci z dvoch akcií v priebehu štyroch minút odskočili na dvojgólové vedenie a keď o ďalších šiest minút premenili pokutový kop, bolo po zápase. V 25. minúte pridali aj štvrtý gól a od tej chvíle sa zápas akoby len dohrával. Druhý polčas sa odohrával prevažne medzi šestnástkami, náznaky šancí boli na oboch stranách, ale gól už nepadol. Odchádzame teda z ihriska súpera s prehrou 0 : 4.

Ing. Marek Stanko

13 522 ZHLIADNUTÍ! FAJN, ALE...

Také je číslo respektíve počet ľudí, ktorí si na kanály You Tube doteraz pozreli zozrieh z nášho prvého domáceho zápasu. Ten sme odohrali za prítomnosti televíznych kamier internetovej televízie INÁ liga. Neprialo počasie, preto sa viacerí domnievali, že ohlásení hostia filmať ani neprídu, ba dokonca, či sa vôbec bude hrať. Aj sa hralo, aj sa filmovalo. Vďaka tomu sa opäť raz dostalo nielen nášmu futbalu, ale celej obci výbornej reklamy v rámci celého Slovenska. To je pozitívne konštatovanie. No po zhliadnutí zozriehu zo zápasu a všetkého okolo neho sme viacerí zostali mierne rozčarovaní. Tento formát je robený akoby "kolotočiarskou kultúrou". Aby bolo srandy dosť, hoci i na silu, nejaký serióznejší pohľad na futbalové dianie by tu človek márne hľadal. Redaktor kladúci otázky niektorým respondentom akoby stiahol aj ich do takejto polohy. Ešteže nestratil hlavu Patrik Bielich, ktorý tak ako starosta obce, doslova odbúravali trápnosť, ktoré sme počuli od niektorých oslovených.

Peter Maťašeje

Už 35. ročník Náučného partizánskeho chodníka Skýcov – Zlatno sa uskutočnil v sobotu 19. augusta. Podujatie zorganizovali Obec Skýcov, ZO SZPB Skýcov a Zlatno a Klub slovenských

Obec Zlatno, Oblastný výbor SZPB v Nitre, ZO SZPB Skýcov a Zlatno a Klub slovenských

Na pochode Skýcov – Zlatno

turistov Zlaté Moravce v spolupráci s Nitrianskym samosprávnym krajom a ZO SZPB Zlaté Moravce.

Podujatia, ktoré bolo súčasťou osláv 79. výročia SNP, sa z nášho klubu zúčastnilo 10 ľudí (na snímke chýba B. Korec). Dvanásťkilometrový pochod už dobre poznáme, veď to bola už naša šiesta účasť. V horúcom

počasí tu mali niektorí naši premiéru, no zdá sa, že ich podujatie nenadchlo. Škoda. Všetko končilo v Zlatne pri výbornom gulášu a osviežujúcich nápojoch. Kto mal záujem, mohol si zakúpiť originálne tričko zo špeciálnej edície k tomuto podujatiu.

Peter Maťašeje